

staaende tvende Sager, saa kan jeg dog, efter det stærke Angreb, der igaar blev gjort af det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgfreds (Alberti) paa den Stilling, som de, der have fulgt Forslaget under Nr. 2, have indtaget til denne Sag, ikke undlade ogsaa ved denne Leilighed at gjøre nogle Bemærkninger. Det er ganske vist, at Sympathien maa hos dem, der ikke ere for disse Forpagtninger, nærmest være med det første Forslag, men det er dog maaskee ligesaa vist, at man desuagtet vilde følge en uheldig Vej, hvis man vilde vælge Forslaget under Nr. 1 istedetfor det under Nr. 2 foreslaaede. Min Sympathi er snarest for at faae Forslaget under Nr. 1, men jeg har ogsaa ikke ringe Sympathi for at faae Regjeringsforslaget; men under de foreliggende Omstændigheder skulde jeg allerhelst see at opnaae Forslaget under Nr. 2, et Standpunkt, som jeg, da der er en heel Del, der taler for dette Forslag under Nr. 2, ikke kan Andet end fastholde som det politiskt rigtige og kloge. Jeg kan ikke see, at der vindes Noget ved bestandig at indtage et yderligt Standpunkt; derved afbrydes Sagen let paa sine følgende Stadier, saaledes som vi saae det ifjor, medens maaskee ved en nærmere Drøftelse det mindre vidtgaende Standpunkt, hvorpaa man kunde være gaaet ind, kunde have vundet Seir. Derfor er det, at jeg bestemt maa fastholde Indstillingen under Nr. 2. Men naturligtvis afhænger dets Skæbne af, hvorvidt den hele Betragtning, vi have anført i Betænkningen om Lehnenes Stilling, tilstrækkelig er begrundet. Jeg tvivler nu ikke paa, at den ærede Ordfører paa et senere Stadium af Forhandlingen nærmere vil tilbagevise det bestemte Angreb, der blev gjort her baade af den høitærede Minister og af det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgfreds (Alberti), men jeg skal dog tillade mig allerede her at pågere, at, naar baade den høitærede Minister, og det ærede Medlem ligesom ogsaa det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgfreds (Frederiksen)

bestandig lægge Vægt paa, at disse Bestemmelser om Forpagtninger kun gjaldt Lehnene med Hensyn til Fideicommiss- og Lehnbesiddernes Stilling, og at de Udtalelser fra Regjeringsautoriteterne, som ere anførte i Udvalgets Betænkning, kun gjaldt denne Stilling for Lehn- og Stamhuusbesiddere, saa glemme de bestandig at medtage Slutningen af Cancelliskrivelsen af 18de Juli 1818; thi det er dog et meget væsentligt Moment, at denne Cancelliskrivelse anfører som Autoritet for, at Forordningen af 1792 i Bestemmelsen om Forpagtninger ikke gjælder for Lehnene, Rentekammeret; thi Rentekammeret, gennem hvilket Forordningen af 1792 er emaneret, har netop udtalt den ogsaa af Cancelliet 1818 hævdede Mening, at disse Forpagtninger ikke kunde anvendes paa Lehnsgodserne. Nu maa man nemlig virkelig i dette Spørgsmaal huske paa, at Rentekammeret havde aldeles ingen Interesse at varetage ligeoverfor Lehnbesidderne; thi, saavidt jeg har forstaaet, var dets Stilling i sin Tid mere en statsøconomisk Myndighed, og naar det bestemt udtaler, at Forordningen af 1792 ikke gjælder Lehnene, saa viser det, at denne Udtalelse af Rentekammeret ganske bestemt maa have været begrundet i Andet end Hensynet alene til Lehn- og Fideicommissbesidderne. Nu er det saa heldigt, at der foreligger Offentligheden temmelig bestemte Oplysninger om, hvorledes denne Forordning af 1792 er fremkommen. Ifølge de Oplysninger, der nemlig ere fremdragne i „Reventlows Levnet“ af Bergsøe, fremkom den i Landbo-commissionen ved en Indstilling fra et af dens Medlemmer, Conferentsraad Hansen, og ved en anden Indstilling af Reventlow. Disse to Indstillinger bleve da sammenarbejdede og sendtes til Rentekammeret, og den daværende Secretair i Landbo-commissionen, Assessor Bentzen, skrev ved denne Leilighed en udførlig Indstilling om Betydningen af Forordningen af 1792, og derfor ligger det nær, at Rentekammerets Skjøn i 1818 hviler ikke blot paa en saadan almindelig Antagelse, men paa den